СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 39. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 17. лютого, 1927. VOL. XXXV. No. 39. Jersey City, N. J., Thursday, February 17. 1927. THREE CENTS

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ВСЕ ЩЕ НЕ ПОКИДАЄ НАДІЇ НА КОНФЕРЕНЦІЮ

ВАШИНГТОН, 15. лютого. — Відмовна відповідь французького уряду на пропозицію Злучених Держав скликати межинародну конференцію пяти великих держав у справі обмеження морських зорушень все ще не відобрала американському урядови надії на можливість успіху.

Секретар стейту Келог по одержаню французької ноти заявив, що Америка не тратить надії, бо Франція видно не зрозуміла як слід американської пропозиції. Видно зі сього, що Америка думає ще пояснити Франції свою пропозицію. Келог спеціально підчеркує, що пропонована Америкою конференція не вимірена нічим проти діяльности Ліґи Народів ні проти женевської конференції.

УХВАЛЕННЄ ФАРМЕРСЬКОГО ЗАКОНА ЗАПЕВНЕНЕ. — СОЮЗ ФАРМЕРСЬКОГО БЛОКУ И БАНКИРСЬКОГО.

ВАШИНГТОН, 15. лютого. — Фармерський блок заключив умову з банкирським блоком на тій основі, що члени фармерського блоку мають попирати предложений банкирським блоком проект закона про основуванне філій банків, а за те члени банкирського блоку мають попирати проект Мекнері-Гогена про поміч для фармерів.

Ся умова поділала відразу так, що тепер уже нема майже ніякого сумніву, що фармерський закон перейде. Нині палата послів відкинула всі другі проєкти допомоги фармерам та взяла під увагу проект Мекнері-Гогена. Провідники палати хочуть ухвалити сей проект як найскорше, щоби його зараз предложити Кулиджови до затвердження.

БІЙКА МЕЖИ КОНГРЕСМЕНАМИ В КОМІСІЇ ЧЕРЕЗ РЕЛІГІЙНУ СПРАВУ.

ВАШИНГТОН, 15. лютого. — В комітеті палати послів для справ Дистрикту Колумбії прийшло нині підчас дебати над одним проектом синіх законів для Дистрикту до словної перепалки межи конгресменом Блумом а Блентоном.

Підчас дебати конґресмен Блум закинув Блентонови неправду. Ображений конґресмен кинувся до свого противника з кулаками. Счинилася бійка, в якій з часом узяли участь й другі конгресмени. Бійка прибрала великі розміри. Лишень з тяжкою бідою вдалося спокійнійшим конґресменам розділити бійку.

Бійка викликала на членів конгресу пригноблююче враження, бо се була вже третя бійка в конгресі сього тижня.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ КОПАЛЕНЬ МЯГКОГО ВУГЛЯ.

МІЯМІ, Флорида, 15. лютого. — Нинішне засіданнє конференції представників власників копалень мягкого вугля та робітників-майнерів не дала ніякого результату. Представники властителів зажадали обниження робітничої заплати, а представники робітників заявили, що вони на ніяку знижку робітничої заплати не пристануть.

Конференція може легко станути на мертвій точці.

НІМЦІ И СКАНДИНАВЦІ ПРОТИ НОВИХ ІМІҐРАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ.

НЮ ЙОРК, 15. лютого. — В місцевій Мекка Темпел відбулося велике віче німецьких і скандинавських організацій, на якому обговорювано нові іміґраційні проекти. Віче винесло резолюції проти таких проєктів, які обмежуть число іміґрантів з північних країв Европи.

На вічу промовляв сенатор Шипстед з Минесоти, закликуючи слухачів до рішучої боротьби проти подібних законів. Другі бесідники підчеркували, що вони протестують проти іміґраційного закона не яко чужинці, але яко Американці.

МАЮТЬ ВИСЛАТИ ЩЕ БІЛЬШЕ ВІЙСКА ДО НІКАРАҐВИ.

ВАШИНГТОН, 15. лютого. — Американський уряд збирається вислати до Нікараґви ще більше війска, бо на його думку сього вимагають потреби спокою в сім краю. З Филаделфії має незадовго вихати корабель Гендерсон з 1,200 маринарами, призначеними до висадження в Нікараґві.

ВІДКРИТТЯ НОВОГО ПРОЦЕСУ ВІДЖИВЛЮВАННЯ ТІЛА.

МЕДИСОН, Висконсин, 15. лютого. — Генрі Стінбок, професор Висканського університету, оповістив своє важне відкритте для людського здоровля. Придумав він новий процес відбудови людського тіла при помочи поживи, якій штучним способом надається всі важні признаки позафіолетових лучів.

Професор Стінбок боїться, що сей винахід може попасти в руки несовісних купців і тому він віддав секрет свого винаходу університетови, щоби сей зужив його на найбільшу користь для людства.

Учені ще не мали нагоди заявитися в справі сього винаходу.

СТЕЙТ ДУМАЄ НАД СТАВЛЕННЄМ ПЕРЕД СУД 11-ЛІТНОЇ ДИТИНИ.

НЮ ЙОРК, 15. лютого. — Вбийство крамара Голда 11-літним хлопчиною Михайлом Понкрасковом поставило перед державну прокураторію незвичайно трудне питанне. Здається, що ніколи в Америці не мали правники розвязувати такого питання. Деякі урядники державної прокураторії є за тим, щоби хлопчину, котрий оповідає про свій злочин хлипаючи, поставити перед суд як обжалованого за вбийство першого степеня; другі кажуть, що на се він за молодий. Хлопчина каже, що до нападу штовхнув його голод.

ПОМЕР АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНЗУЛЬ.

БЕРЛІН, 14. лютого. — Американський генеральний конзуль для Німеччини полковник Вілєм Кофин помер нагло в Алжірі, де він перебував на відпочинку. Був на дипльоматичній службі через 20 років і служив по ріжних містах і державах. В Берліні перебував від 1919 р. і був дуже популярним не тільки серед американської кольонії але й серед Німців.

АВАНТУРИ НА ЗБОРАХ УКРАЇНСЬКИХ ІНСТИТУЦІЙ.

На зборах загально відомих і поважних українських культурних інституцій „Рідної Школи" та „Просвіти", які відбулися 24. та 25. грудня м. р., дійшло до авантур, що кидають дуже негарне світло на відносини в Старім Краю. На збори, як звичайно, явилися найчільнійші діячі шкільної і позашкільної освіти, щоби на основі свого досвіду обговорити пляни праці на слідуючий рік. Та рівночасно втиснулися до салі нарад деякі авантурники, котрим ходить о справу „Рідної Школи" чи „Просвіти", як псови о пяту ногу; осібняки, котрих доси ніхто не бачив при ніякій творчій праці, втиснулися напів-грамотні, зелені хлопці і з завзяттєм, гідним кращої справи, використовували кожду нагоду для викликання бучі, старалися перемінити збори найповажнійших загально-національних установ на крикливе політичне віче, кидаючи болотом на кождого, хто не з їх гуртка.

На обох зборах, які відбувалися по черзі, вписувалися одні і ті самі авантурники. Вони розташувалися на салі і на сліпо виконували прикази своїх командантів, між якими був посол Козицький, один з провідників недавно створеного „селянсько-робітничого обєднання" (союз галицьких москвофілів з групи „Народної Волі" з холмсько-волинськими інтернаціоналізуючими Українцями). Авантурники, як з їх крику виходило, хотіли перемінити українських культурних інституцій в „клясові" політичні організації, причім вигідно їм було осуджувати всіх інтеліґентних Українців — ворогами народу, підчас коли польських панів лишали в спокою, бо то небезпечно.

Що авантурникам поза авантуру в дійсности о ніщо більше не розходилося, доказує те, що при кінці зборів „Рідної Школи", розігнавши більшу часть учасників, забралися за ними самі і найважнійші справи рішалося при участи всього 30 делеґатів (всіх делеґатів було понад 150); а при виборі Головного Виділу „Просвіти" ставили авантурники від себе кандидатами таких людей, що навіть не були членами Товариства. Розуміється, обі організації остали в руках щирих Українців.

БІБЛІОТЕКА ІВАНА ГРІЗНОГО

Повідомляють з Москви, що там почали в підземелях Кремлю пошуканку за бібліотекою Івана Грізного, в якій — як кажуть — повинні находитися твори римського історика Лівія, що зовсім пропали.

ПРИПИНЕННЯ ІМІҐРАЦІЇ НА УКРАЇНУ.

Україну кольонізують не тільки Жидами, але й іміґрантами з Канади і Закавказя. І все се робить харківський уряд, що прекрасно знає про велике земельне перенаселення України.

Ось дня 22. грудня 1926 рішала т. зв. велика президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету Рад припинити на будуче іміґрацію духоборів з Закавказя і з Канади на Україну, але не тому, що на Україні за мало землі для місцевого населення, а тому, що духобори не дотримали умови.

Ще в 1923 р. виділено для духоборів 20,100 гектарів землі, яку вони мали скольонізувати. Закавказькі духобори не виконали умови і не заселили призначеної для них площі (1,300 гектарів) до 1. серпня 1926 р. Канадійські духобори також не виконали зобовязань і не скольонізували до того самого часу навіть половини призначеної для них землі. Вони переселили раптом 18 родин на площу 317 гектарів.

З уваги на те президія ВУЦВК-ту рішила — як повідомляють „Вісти" — „визнати недоцільним і недопустимим залишити за закавказькими та канадійськими духоборами всю земельну площу без належного використання її при гострім малоземеллі на Україні". Президія далі рішила заселену вже духоборами площу оставити за ними і дати ще 1,760 гектарів землі для тих 100 родин канадійських духоборів, що там поліквідували вже свої господарства та мають приїхати на Україну до 1. травня 1927 р. Решту землі рішено передати до розпорядимости вільного кольонізаційного фонду для потреб внутрішнього українського переселення.

Ясно, що при тому внутрішньому переселюванні найкраще виходять Жиди, бо дістають все найкращі землі під кольонізацію і користуються не лише державною допомогою при загосподарованні, але й беруть великі гроші від закордонного, переважно американського, жидівського капіталу.

Все-ж в офіціяльній большевицькій мові се припинення іміґрації духоборів на Україну робиться в інтересах нібито „задоволення потреб безземельного і малоземельного селянства України".

ЗОВСІМ ПІСЛЯ ПОЛЬСЬКОЇ ВДАЧІ.

Німецькі денники з найбільшим обуренням описують подію, котра відбулася на днях в околиці Ченстохови. В одним селі на границі Німеччини селяни від кількох місяців були наражені на безнастанні напади і крадежі. В околиці ґрасувала ціла шайка бандитів. І оноді вдалося селянам зловити цілу шайку. Та замісць віддати злочинців у руки властей, їх повязаних поставлено на костир і живцем спалено. Власти, дізнавшися про сей варварський самосуд — до якого, як відомо з історії польських повстань, є спосібні тільки Поляки, — арештували 28 селян яко головних виновників.

300-ЛІТТЯ СОБОРУ СВ. ПЕТРА.

Дня 18-го листопада м. р. минуло 300 літ від часу, як папа Урбан VIII. посвятив найбільшу святиню в світі — собор св. Петра в Римі. 120 літ будували її. Основали її в 1506 р. на місці базилики Константина, при папі Юлії II. Будову почали по плянам Браманте — грецький хрест з центральною банею. На неї зібрали величезну суму на ці часи. 250 міл. золотих франків. Щоби покрити сю суму, папи завели т. зв. „індульгенції", себто оплату за відпущення гріхів. Плян Браманте згодом змінили і церква дістала форму латинського хреста. Папа Лев X. призначив головним будівничим Мікель Анджеля і по його нарисам закінчено в 1590 р. славну головну баню. Старець-мистець працював над церквою 16 літ і не діждався її закінчення. Розміри церкви величанські: довжина 187 м., ширина поперечної нави 137 м., висота бані, що держиться на пяти колюмнах — 117 м. Матеріял на будову церкви, головно мармор, узяли з зруйнованих старинних римських памятників і палат цезарів.

СМЕРТЬ „СИБІРСЬКОЇ ХРИЗАНТЕМИ".

Померла в Нагасакі японська ґейша, якої імя дійшло аж до европейської преси: Кіку Деґамі. Ще недавно витали її в Японії як національного героя. Вона була перед війною молодою легкою дівчиною в Йокогамі. Одначе її професія не була їй попутру. Вона хотіла прислужитись рідній землі. Коли в 1920 р. японські війська висіли у Владивостоці, щоби здержати наступ червоної армії, вона рішила покористуватись цією виїмковою нагодою. Зголосилась до японського ґенерала штабу і подала свій плян. Її приняли як жовніра-добровольця і вислали на поле бою. Внедовзі вирнула вона в одним місті, де стояла головна кватира „Червоного Хреста" російської армії. Своєю красою і манерами вміла зєднати собі довіря російських офіцирів і довгий час мандрувала з червоною армією. Вічно в небезпеці — стежила за рухом ворожих військ і повідомляла про свої спостереження. После ріжних пригод її удалось в останній мент утекти до Японії. Японська преса прирівнювала її до Жанни д'Арк, а уряд передав їй почесну адресу з подякою і найвищим ордером. Армія охрестила її іменням „Сибірської хризантеми". Та хутко її забули. Вона мусіла вернутись до своєї професії, одначе без успіху, і для потіхи після розвіяних ілюзій почала заживати опій. Від нього й вмерла. Щойно її смерть — пригадала її світові.

МІЛІТАРИЗАЦІЯ СОВІТСЬКИХ ШКІЛ.

З днем 5. лютого зачалося в середних школах союза совітських республик правильне навчання військової штуки. Є се один із способів, яких уживає совітське правительство для піддержання чуйности населення і його готовости до війни.

НАПРУЖЕННЄ МІЖ ПОЛЬЩЕЮ А НІМЕЧЧИНОЮ

БЕРЛІН, 15. лютого. — Польська торговельна місія, а рівнож і польський посол, покинули Берлін і відіхали до Польщі. Перед відїздом місія подала до уряду заграничних справ ноту, в якій вона відмовляється від дискусії про горожанські права німецьких поселенців на Горішнім Шлеску.

Коли не знайдеться вихід з тої важкої ситуації, готова вона потягнути за собою дуже важкі наслідки, бо положенне напружене по обох сторонах.

ОБІ СТОРОНИ ГОТУЮТЬСЯ ДО РІШАЮЧОГО БОЮ.

ПЕКІНҐ, 15. лютого. — Північна армія, а рівнож і кантонська, готуються до великого наступу, який готов вирішити про те, хто буде паном ситуації в Хінах. Головні бої відбудуться в долині ріки Янґце. Обі сторони схочуть опанувати міста Ганков і Кіукянг. Ще досі не знати, по чиїй стороні стане армія ґенерала Ву. Від сего буде в великій мірі залежати побіда тої чи другої сторони. Ву вицофав свої війська на полудне.

ШТРЕЗЕМАН ТАКИ ГОВОРИВ З МУССОЛІНІМ.

БЕРЛІН, 15. лютого. — Мимо заперечень німецький міністер заграничних справ Штреземан, який перебуває на Рівієрі на відпочинку, таки відбув секретну конференцію з Муссолініем, який приїхав до Сан Ремо. Конференція відбулася в малій місцевости, далеко від світа і тревала дві години.

БРІЯНД НЕ ГОДИТЬСЯ НА ПРОПОЗИЦІЮ ПРЕЗ. КУЛИДЖА.

ПАРИЖ, 15. лютого. — Французький міністер заграничних справ Бріянд написав сам ноту, в якій відповідає президентови Кулиджови в справі його предложення що до конференції пятьох держав в справі розорушення на морі. Бріянд каже, що така пропозиція нарушує авторитет Ліги, що на його думку тільки одна Ліга може перевести розорушенне, що краще говорити з кільканадесятьма державами як кількома та що нарада між вибраними пятьма може тільки викликати негодованне серед других держав. Бріянд каже, що найкраще буде, коли Америка вишле своїх делеґатів на розоружну конференцію Ліґи Націй, бо тільки цею дорогою причиниться вона до справжнього мира.

ВБИВАЄ З ЗАДРОСТИ СЛАВНОГО ТЕНОРА, А СВОГО МУЖА

ВІДЕНЬ, 15. лютого. — Як необчислимий темперамент жінки, пізнати по тій трагедії, яка сталася з віденським тенором Траяном Гросавеску. Коли він вернув до дому, відспівавши в давній віденській Гофопері з великою бравурою відому арію з Риголета „Ах, як то ті жінки змінчиві", рушався до Берліна, куди його заанґажовано на виступи. З ним разом хотіла їхати його жінка, яка підозрівала його, що він їде до Берліна з другою. Коли він не хотів її взяти з собою, повстала сварня, а підчас тої сварні жінка Гросавеску виняла револьвер і забила свого чоловіка на місци.

Поліція, яка приарештувала жінку тенора, не може від неї нічого довідатися, бо вона в такім нервовім розстрою, що не годна говорити.

Гросавеску був молодим, многонадійним тенором, якому пророкували велику карієру.

ЖЕРТВИ ЗЕМЛЕТРЯСЕННЯ.

БІЛГОРОД, 15. лютого. — Ще досі не обчислено жертв того страшного землетрясення, що навістило Герцеговину і Далмацію. Щасте, що землетрясенне захопило землю, яка дуже вбога і рідко заселена. Всеж таки нараховують 600 жертв в людях. Шкода виносить до двох міліонів долярів.

СТРАШНІ ОБРАЗИ З ЖИТТЯ РОМАНОВИХ.

МОСКВА, 15. лютого. — В великім оперним театрі давали виставу: Образи з життя Романових. В тих образах представлено історію Романових, повну трагедії і крови. Представляли, як Іван Грізний задушив свою жінку, як Петро Великий замордував свого сина, як ніґілісти розсадили бомбою Александра II, або як такий лагідний цар як Микола II. розганяв машиновими крісами тисячі людей, що прийшли до Зимової Палати і на вколішках просили вислухання.

Кромі вистави були ще виклади. Комісар здоровля Семашко виказував, що Романови були психічно збочені, а Луначарський доказував, що вони були аморальними.

Акторами в виставі були артисти Станіславського Артистичного Театру.

НІМЦІ ОПАНОВУЮТЬ ФРАНЦУСЬКИЙ РИНОК.

ПАРИЖ, 15. лютого. — Зачалася нова німецька офензива на Францію. Місце жовнірів заступили тепер німецькі купці, які зачинають опановувати цілий французький ринок. До двох літ, як кажуть знатоки, Німеччина випередить Америку в доставі товарів до Франції. В послідним році Німеччина подвоїла ввіз своїх товарів до Франції. Щоби опанувати Францію під тим зглядом, дають Німці двоілітний кредит, а навіть допомагають готівкою при закупні німецьких товарів.

Ця конкуренція з Америкою буде мати дуже погані наслідки для Америки, бо Німеччина має дуже легку тарифу, а до того Америка не хоче заключувати ніяких нових торговельних договорів ні ревізій попередних договорів, головно через те, що Франція не полагодила ще досі справи воєнних довгів.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
[illegible] newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3 1917, authorized July 31 1918

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів
За оголошення редакція не відповідає
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

УПАДОК КОМУНІСТИЧНОГО РУХУ В АМЕРИЦІ

Джеймс Оніл, соціялістичний редактор і історик робітничого руху в Америці, видав з рамени так званої Школи Суспільної Науки ім. Ренда в Ню Йорку перегляд американського комуністичного руху. Сей перегляд подає не лишень цікаві історичні факти, але ще більше цікаві пояснення фактів.

Оніл виразно заявляє, що всі балачки тайних аґентів уряду про велику силу комуністів є бляґою, виссаною з пальця самими аґентами. Очевидно, аґентам треба для власного інтересу бачити велику комуністичну силу, і тому вони так і пробують застрашити американську суспільність страхіттєм великого комуністичного руху. На ділі, однак, комуністичний рух в Америці незвичайно слабий. Він ще ніколи не стояв так низько, як нині. Він навіть у часи найкращого розвою не мав стільки членів, як йому приписують нині, коли він стоїть на найнизчім степени.

Часи найкращого його розвою се роки: 1919., 1920. та 1921. Були се часи побідних походів московських армій. Побіди Росії приписували комунізмови. Комуністичний рух ріс сими побідами, бо вони розбуджували в людий надію на світову революцію. В ті часи було в Америці 35,000 комуністів. Ся сила стопилася на 5 до 7 тисяч, а сей занепад американського комунізму одна з більше цікавих картин.

Головною причиною занепаду треба признати боротьбу межи ріжними комуністичними партійками. Тлом знова до творення фракцій було те, що комуністичний уряд в Москві признавав себе диктатором правовірної комуністичної думки. Кожда фракція в Америці тепер і пробувала подвизатися перед диктаторами як одинока правовірна ґрупа. Кожда доказувала, що друга не правовірна. Кожда висилала своїх представників у Москву похвалити себе та прискаржити другу. Відомо, організація серед таких умов рости не могла.

До того зі сих умов хитро скористали тайні шпиґи американського уряду. Вони вкрутилися в сі партійки, та добивалися легко чільних становищ, бо в тайній організації, яка не признає публичної контролі, в якій кождий хоче представити себе одиноким правовірним провідником, інтеліґентному аґентови легко заняти якраз таке становище, яке диктує Москва. Богато аґентів навіть їздило в Москву яко делеґати на інтернаціональні конґреси. Декотрі з них діставали в Москві грубі суми на організоване комуністів в Америці, а відтак з грішми пропадали без сліду.

В сей спосіб доґматизм партії, диктатура заряду в Москві, які мали становити чинник злуки й зросту, ставали розсадником розбиття та довели американський комунізм до повного розвалу. Комуністи збиралися розбивати робітничі юнії, капіталізм, націоналізм, а розбили лишень комунізм.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ НА БІЛОРУСИ.

Як-раз тоді, коли в Володимирі Волинським закінчився процес проти півтораста українських селян, яких засуджено на **тисячу літ тюрми,** — польська влада зарядила **масові арештування на Білоруси.**

І на Волині і на Білоруси причина арештів одна і та сама.

В Володимирі Волинськім суджено українських селян за те, що вони нібито хотіли підняти повстання проти Польщі і прилучити українські землі, поневолені Польщею до Радянської України.

Так само на Білоруси переведено масові арештування тому, що нібито викрито, що орґанізація „Білоруська Селянсько-Робітнича Громада" стоїть у зносинах з радянською владою і підготовляє на Білоруси повстання, щоби відірвати білоруські землі від Польщі і прилучити їх до Радянського Союза.

„Білоруська Селянсько-Робітнича Громада" — се білоруська національна орґанізація соціялістичного напрямку. Вона була дуже поширена на Білоруси і тому польська влада рішилася її за всяку ціну знищити. Отже „викрито", що вона готовить повстання, і заряджено масові арештування. Арештовано доси понад 300 осіб, орґанізацію заборонено, її маєток сконфісковано.

Між арештованими знаходяться також чотири білоруські посли, які були провідниками „Громади", між ними голова „Громади" Тарашкевич. Послів арештували, не питаючись дозволу сойму, значить, **всупереч посольській незайманости.**

На основі польських законів посла не вільно арештувати без дозволу сойму, хиба тоді, коли його приловлено на горячім учинку при сповнюванню звичайного злочину. Тут польська поліція помогла собі тим, що на її думку ведення протидержавної аґітації являється **горячим** учинком, отже поліція має право посла арештувати. Зразу були відомости, що нібито маршалок польського сойму Ратай надумується, чи не запротестувати проти арештування білоруських послів. Але надумався інакше і не буде протестувати, тільки сойм затвердить зарядження поліції.

Очевидно, годі знати, що в дійсности польська поліція відкрила й яким способом. З дотеперішнього поведення польської поліції добре відомо, як вона працює на українських і білоруських землях. Вона всім бачить „протидержавну аґітацію", сама при помочи аґентів-провокаторів підсуває населенню ідею повстання, а потім переводить масові арештування і тортурами примушує арештованих признатися до закинених їм злочинів. Так було з арештуваннями, які попередили процес у Володимирі Волинськім. Так певне є й тепер з „Білоруською Селянсько-Робітничою Громадою". Польська поліція хоче її за всяку ціну знищити і таким способом стероризувати білоруське населення, відстрашити його від орґанізації й боротьби за свої права.

Одначе якби „Білоруська Селянсько-Робітнича Громада" і справді стояла в порозумінню з радянською владою, то се не булоби нічого дивного. Адже в Радянськім Союзі істнує білоруська національна держава, Білоруська Соціялістична Радянська Республика, — і чи диво, якби білоруська орґанізація в Польщі змагала до визволення білоруського народу з польського ярма і злучення з білоруською державою?

Користаючи з того, що українська й білоруська держави мають радянський лад, Польща називає українські і білоруські національні змагання „большевизмом" і під покришкою „боротьби з большевизмом" винищує український і білоруський національний рух.

Але сим не треба датися баламутити. Якби замісць української і білоруської радянської республики істнували на схід від Польщі українська і білоруська демократична республика або українська і білоруська монархія, чи Польща так само не переслідувала би українського визвольного руху?

Суть питання не в тім, який державний лад мають Україна і Білорусь, а в тім, що є українська й білоруська держава, з якими хотять злучитися українські і білоруські землі, поневолені Польщею.

Положення українського й білоруського народу в Польщі таке, що між Польщею й ними не може бути примирення, тільки щораз завзятіща боротьба. Масові арештування, тюремні тортури і жорстокі судові кари не заспокоять ні національних ні соціяльних потреб поневолених народів, і тому український і білоруський нарід мусить щораз сильніше змагати до визволення зпід Польщі.

Масовими переслідуваннями Польща саме потверджує, що українські й білоруські землі їй не належаться, бо їх населення вічно бунтується проти Польщі.

Прага, 28. січня 1927.

Проф. Д-р М. Лозинський.

ВІД ЕКЗЕКУТИВИ У. Н. СОЮЗА

Сим повідомляється всіх Вп. Головних Урядників, що

ПОРЯДОК НАРАД

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ

ГОЛ. УРЯДУ У. Н. СОЮЗА

яке розпічнеться

В СЕРЕДУ, 16. ЛЮТОГО С. Р.

о год. 9-тій рано

у власнім домі під ч. 83 Ґренд Ст., Джерзи Сіті, Н. Дж.,

відбудеться як слідує:

ПРОГРАМА:

Отворення Засідання Головним Предсідателем.
Звіт Головного Предсідателя.
Звіт Голов. Містопредсідателя.
Звіт Гол. Містопредсідательки.
Звіт Гол. Рекорд. Секретаря.
Звіт Гол. Фінанс. Секретаря.
Звіт Головного Касієра.
Звіт Менаджера Свободи.
Звіт Комітету Сиротинця У. Н. Союза.
Звіт Контрольної Комісії.
Звіт Редакційної Комісії.
Дискусії над звітами.
Внесення і ухвали.

Т. Грицей, гол. предс.
І. Каштанюк, гол. рек. секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ В НАС НЕ ТАК ЗЛЕ, ЯК НАМ ЗДАЄТЬСЯ.

Вичитав я в одній американській ґазеті, що в Ню Йорку була недавно якась конференція ґазетярів і бизнесменів, і на ній зговорилися за вплив ґазет на життє народа. Ріжні бесідники представляли, що якби не було ґазет, то люди скоро пересталиби ходити на всякі ґри, що мають в Америці такий широкий розголос. Другий доказував, що навіть богато бизнесів мусілоби впасти, якби вони не мали піддержки зі сторони преси. Найцікавійше з усего була промова редактора одної нюйорської ґазети, котрий хотів доказати, що без ґазет не булоби всяких допомог для ріжних благородних цілий.

Сей бесідник виказував у своїй промові, кілько зібрали ріжні нюйорські дневники на всякі благородні цілі. Показується, що найбільше зібрала нюйорська ґазета Таймс, бо вона за рік 1926. зібрала на всякі благородні цілі аж 277,000 долярів. За нею йдуть ґазети Герста, які зібрали 225,000 долярів, а відтак Геролд Трибюн зі 148,000, відтак Ворлд з 25,-000, Івнінґ Ворлд з 80,000, Сон з 25,000, Ґрефик з 15,000, Пост з 42,000, Бруклин Іґел з 38,000.

Як я прочитав сі цифри, зараз порівнав сі збірки американських ґазет на благородні цілі з подібними збірками українських ґазет. Я не хочу говорити про другі українські ґазети, але про Свободу, орґан Українського Народного Союза, до котрого я належу. Я подумав собі так: коли найбільше заслужена в тім напрямі американська ґазета, яка має коло 500,000 читачів кождого дня, зібрала за один рік серед суспільности, в сто разів богатшої від наших робітників-еміґрантів, 277,000 дол., а наша ґазета зі своїми 30,000 читачів серед робітників збирає на рік що найменче 50,000 долярів на ріжні благородні цілі тут і в старім краю, то я думаю, що наше громадянство не має чого встидатися. Американська суспільність відома в цілому світі зі жертвенности, але, як я тепер бачу, то й наше громадянство не має теж причини встидатися своєї жертволюбивости.

Ми можемо гордитися своєю жертволюбивостю, бо вона є мірилом нашої національної спілости.

Лев Пістряк.

СЛОВО ДО ЖІНОК.

Вичитав я в „Свободі", що наше жіноцтво учинило перший крок, за яким повинні піти усі наші церковні громади, які хотять спинити руйнуючу роботу епископа Богачевського.

Таксамо, як жіноче товариство з Перт Амбой, повинна кожда парохія, братство чи товариство, написати до апостольського делеґата в Вашинґтоні, що жадають усунення епископа із голови нашої епархії. І так епископ ненавидить демократичний лад, то йому дуже тяжко живеться в демократичній республиці Злучених Держав. Притім зачуваємо, що його сердечний друг, д-р Назарук, в короткім часі зникає з американського виднокруга і ми відчуваємо, як дуже болючою булаби розлука оттаких двох приятелів. Длятого булоби добре, якби під начальством тих двох авторитетів і цілий штаб гетьманської Січи перебрався за море і не марнував своїх сил в „хаотичній" Америці.

Наша українська вдача усюди потрібує принуки. Такою принукою буде, коли засиплемо апостольського делеґата домаганнями, щоби Рим забрав собі, куди знає, еп. Богачевського.

Ми тут не вміємо віддати йому належної пошани, беремо собі на сміх його викляття, не хочемо розуміти його понадлюдських ідеалів, не признаємо сліпого послуху і вважаємо його, хоч він і епископ, за такого чоловіка із кістьми, тілом і салом, якби і кождий з нас, грішних.

Поможім жеж йому вирватися із того круга, де і черњ хоче мати голос. Даймо йому змогу піти там, де тільки гетьман і пани рядять — хочби в тіснім і малім, але дібранім кружку.

Бо вже видима річ, що в Америці так розпаношився хаос і влада руїнницької демократії, що усім із тим добре і вражі Американці не пристануть ніяк на ніякого монарха, хочби ним мав бути і Його Світлість Ясновельможний Гетьман Павло М.

Коли вже Рим сам покликав епископа Богачевського, так подбаймо тепер, щоби собі його затримав.

Не забудьмо також за тих кількох священиків, що плакалиби, сердеги, якби остали тут самі, без опіки авторитету еп. Богачевського. Вони, сироти, так уже переняті духом пошани для единовластя, що переносилиби душевні муки під патронатом „товпи".

Подбаймо, щоби і їм простелилася дорога до старого краю, а без них ми вже якось дамо собі раду. На їх місце запросимо собі з краю хаотиків, бунтарів-священиків, які бунтуються проти правової влади Польщі і такоїж леґальної влади епископів Коциловського тай Хомишина.

Ми тут хаотики й бунтарі й демократи-републиканці і випадає нам дати захист переслідуваним „хаотикам-попам", які міркують, що любов свого поневоленого народу і України вартує у Бога більше, ніж сліпий послух якомунебудь единовластю.

Хто за нарід і за свободу, той наш; а кому забагається триматись „панської клямки", хай суне туди, де є панські жолоби!

Іван Комотій.

В ОБОРОНІ ПРАВДИ.

Я старий Союзовець. Знаю Союзову дисципліну. Знаю, що я прирікав бути добрим членом Українського Народного Союза та прирікав боронити нашу орґанізацію і її орґан „Свободу". Тому стараюся всегда те своє приречення виконати. З тої причини і тепер забираю голос. А ходить мені о те:

В „Свободі", з 11 лютого вичитав я відозву з мого рідного села о допомогу. Відозву поміщено як і другим безплатно. Проти того я нічого не маю. Обурило мене тільки те, що той, що висилав відозву до „Свободи", коли треба було замовляти летючки на представлення на наше село і треба було за ті летючки заплатити, побіг вже не до „Свободи", а до тих, що ширять московську гнилизну серед нашого народа.

От це мене болить. От через те я не вірю тим, що під іменем робітника і поза його плечима ширять тільки баламуцтво між нашим народом. Бо якаж їм там „Просвіта" може бути в голові, в нашім селі, коли вони тут не дозволяли нашому народови орґанізуватися, коли вони мені самому робили перешкоди на кождім кроці, коли я в Рочестер, Н. Й., орґанізував членів до нашого У. Н. Союза.

Яб їм сам помагав в тім ділі, колиб я бачив, що вони стали праведниками, колиб я міг набратися переконання, що їм ходить о народне добро. Але їм на жаль до праведности так далеко як землі до місяця. І вони спокійно спацирують собі між нами як місяць між хмарами, а наші болі, наша національна боротьба так їх обходить якби й того місяця на небі. Коли ми старалися себе ор-

Василь Бобрів (Смутний).

РУЇНА.

(Спогади звичайного старшини).

(10)

Чутки про українську армію надходили чимраз сумніщі. Казали, що армії давно нема, а раз армії не було, лишалося йти до дому, хоч я не уявляв собі життя під червоними. Явні прикази були готові на мене й хорунжого Телішевського. Треба було заручитися підводою, що також було досить легко зроблено.

Минули вже Калинівку. Чуємо, торохкотить щось позаду. Озирнувшись — ресорна бричка. Не встигли й подумати, як вона ось. В бричці капітан в блискучих погонах; придивився — ґвардієць.

— Кто такіє? — зачули „грізний" голос.

— Люди — відповідаю.

— Документи есть?

— А якже — знов глузливо кажу.

Подивився в явний приказ, як баран на нові ворота, і знову з гуком:

— Петлюровці?

— Ні, українці.

— А то єто всьо равно! Куда едете?

— До Винниці — кажу, а самого від злости аж підкида. Капітан згорнув наші папери й сховав до кишені. Це вже було нахабство. Все таки в чемний спосіб, змагаючись урезонити міднолобого москаля, звернувся знов:

— Ми старшини української армії, галичане, це правда й тепер ми ваші союзники, а тому, я мислю, ви папери наші повернете.

— Які союзники? Австрійці ніколи не були союзниками Росії, а тільки ворогами. А ви окрім того зрадники; ви не галичане, а прикриваетесь тільки ними. Одна наволоча.

Дійсно, робити нічого було. Знову майнуло оповідання про німців, що хоч і одного ворога знищиш, однаково — користь. А цей капітан був великим ворогом України. Окрім того ми не моглиб приїхати до Винниці, тай взагалі безпечности жадної й з паперами не істнувало, а без паперів зовсім.

— Поедете со мной! — наказав він гостро, й не встиг повернутись, як товариш мій всадив йому кулю в потилицю. Візник у салдатській шинелі схопився за рушницю, що лежала в тачанці, але тут уже я не дав йому з неї вистрілити... Наш візник оторопів і перелякано дивився на мертвих москалів. Наказавши візникові нікому не розказувати що бачив, трупів скинули в рів а самі усадовилися в тачанку капітана й зникли за закрутом дороги в лісі.

Вперше мені доводилося бути в самій гущі ворогів. Вперше я їхав в такий спосіб до Винниці. Але иншого шляху не було. Помимо залагодження власних справ мене тягло у це колись славне місто; хотілося побачити ворогів ближче. Я знав, що в самому місті буде безпечніще. Надіхали над Боґ. З правого боку чорніли вибиті вікна стрижевського пана, ґрафа Ґрохольського. Скілько то треба було ненависти та помсти, щоби знищити віками побудоване добро. Не вірю я в те, що будувати тяжко, а руйнувати легко. Ні, не так. Тяжче нищити. Навіть дикунові не те, що нашому пересічному дядькові. Зруйнували, бо там був осередок гнету, неволі та знущання. Хто вони й звідкіля явилися? Чому вони не думали, коли нищили життя сотень, тисяч живих людей? Невже дядько мусів перш думати, заки приступити до нищення панських скарбів? Хай це варваризм, хай дикунство, а добре зробили, що не стало ґвардії катів, як не стало ґвардії капітана. Вони заслужили на те і хай жнуть, що посіяли. З такими думками віхали ми на міст через Боґ, вже майже у самому місті.

Зустрічалися салдати, козаки — денікинці. Огиналися й українці, що стали союзниками московськими. Я кажу огиналися, бо нічого вислову не можна приложити до людей, які оминали денікинських варварів у золотих погонах. Почувалося в самому повітрі, що „союзники" не ймуть віри один другому.

Коні пішли кроком, витягаючи бричку на гору.

Була обідня пора, може трохи пізніще. Базар розїзджався. Декілька підвод ще доторговувались, коли зявилася висока постать пристава на базарі. „Зичний" голос „стража", порядку гримав на дядьків, які похапцем збирали картоплю та буряки й тікали, хто куди влучив. Піхва пристава гуляла по спинах невиконавших наказу, розліпленого по стінах.

Ось і начальна команда. В будинкові, де за Петлюри містився особливий комендант. Напроти готелю Савой. В самому Савої якийсь штаб. В улиці, що звалася колись вулицею Петра Могили, ціла кольона панцирних авт, а коло них старшини та козаки.

То були панцирники корпусу С. С. Стисло болем серце, закипіла душа злісно але мовчи, мовчки дивись, не маєш права. Піднялись до штабу начальної команди. І тут огинаються. І тут розгубленість, яку помітив я на вулиці. Робота ніби була, ніби робили і разом з тим нічого не робили. Тинялися з кутка в куток, шепотіли, інформувалися. Персональний адютант, до якого нас привели, не знав, що з нами робити, а на пропозицію нас звільнити, відповів рішучою одмовою. Єдине, що ми могли дістати, це призначення до якоїсь бриґади. Подумавши, ми погодилися і хутко дістали дозвіл на подорож та якісь копійки на харчі. Добре, що мали власні гроші. По дорозі до реставрації зустріли кількох артистів молодого театру, які прямували до якоїсь установи, за якимось дозволом. Привіталися й розійшлись — говорити не було про що. В реставрації „Поділля", а тепер „Подолія" тіж жидки грали веселі мельодії; тепер, очевидно московські. Ідальні набиті офіцирами, що вже на підпитку. З боку друга ватага козаків-кубанців.

— Боже царя храні! — хтось гукнув з юрби офіцирів і оркестр у туж мить заграв московського гимна. Всі встали — встали й ми. Кубанці щось перешіптувалися поміж себе, офіцири пяними голосами підспівували. Не встигли музики замовкнути, як кубанці замовили „Ще не вмерла Україна". Серед офіцирів счинився галас. Жидки не знали, що робити. То притуляли скрипки до підборіддя, то знову віднімали. Хтось стрілив, хтось когось ударив — тілько, коли ми передбачно вийшли на вулицю, бачили, як наряд салдатів, втихомиривши дебоширів, вів декого до комендантського. Ця картинка досить свідчить про той настрій галичан, який повинен був бути під машкарою як не задоволення, то байдужности. Робити в Винниці не було що. Того-ж вечора вирушили до Курдилівки. Зітхнули вільно, коли виїхали з міста. Винниця лишилася сном, тяжкою примaною і, здавалося, ніби я там і не був. Коні бігли добре — сподівались о півночи бути „дома". Розмова не клеїлася; їхали мовчки. Я за візника, Телішевський за пана. Надіхавши до місця „упокоенія" капітана ґвардії та його „вірного слуги", забрали приховану рушницю та набої. Трупи біліли на дні рова; очевидно хтось потурбувався про їх одяг, лишаючи їх у білизні.

(Дальше буде)

ганізувати, коли давали поміч на визволення, вони з нас сміялися і деморалізували слабших між нами. А тепер хочуть будувати читальню „Просвіти" в селі. Як-же їм вірити? От, використовують наших людей для своїх московсько-большевицьких цілей, продовжують діло бувшого царя Миколушки.

Як не чую тепла від місяця, хоч він світить, так не чую тепла народного, не чую національного почуття і від московських наганячів. Я проти всякої орієнтації на Москву і проти всякої роботи тих, що служать Москві. Такі не побудують нам читалень, які не служать визволенню нашого народа. Ті читальні побудують ті, що хочуть нарід в боротьбі піддержували, що будували наші народні організації, а не їх розбивали.

Микола Костів,
Озон Парк, Н. Й.

НЕ БУДЬМО СКЕБАМИ.

Вже минув місяць а то й більше від церковно-народного Конгресу в Філаделфії. Всі наші люде одушевлялися тим Конгресом, на який вони висилали свого делегата. Вернув делегат, розповів про ті гарні ухвали, що були повзяті на Конгресі, які подобалися людям. і виглядає, що на тім все покінчено. Другі громади організуються, шлють протести, перестають узнавати епископа, не платять катедратика, відбирають церковне майно, а ми мов скеби стаємо мертвою колодою для тих братів що ведуть боротьбу за наші власні права, які хочуть, щоби нарід правив тою кервавицею, яку складе.

Та памятаймо, що коли будемо сидіти тихо, то не тільки другі громади будуть мати право назвати нас скебами, але й Ляхи можуть цілком слушно далі лаяти нас „руcінським бидлом", коли не вміємо постояти за свій нарід, віру і церкву.

Наш місцевий парох не хотів на річнім мітінгу піддати під голосовання внесення, щоби наша громада приняла всі ухвали філадельфійського Конгресу. Він продовжав наради так довго, доки всі не розійшлися, голодні і помучені. Але на тім справа не може покінчитися. Ми цілком певно зійдемося щераз на наради в неділю дня 20. лютого і на тих нарадах, які відбудуться в парохіяльній галі, заявимо, що ми за Конгресом, а проти епископа Богачевського.

Конгрес не виступив проти церкви ні проти катол. релігії. Конгрес зладив тільки сильні обручі, щоби наш нарід на еміграції скувати до купи. Конгрес ухвалив, що громади мають дістати прапорти церковні в свої руки, а чи є такий, що був би проти цего? Коли це не подобається священикови, і коли він не хоче йти разом з хлібодавцями, так на мою думку: з Богом, Івасю. Коли наш хліб коле нашого пароха, так хай іде до епископа Богачевського. Хай епископ дасть йому кращий.

Павло Федорців,
бувший делегат на Конгрес з Міннеаполіс, Мінн.

ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ.

Отсим повідомляємо наших Шан. Покупців, що книжок за посліплатою (C. O. D.) з засади нікому не висилаємо.

Книжок на кредит також не висилаємо.

На такі листи, в котрих є замовлення на якісь книжки, а нема долучених рівночасно гроший (або віродостойних чеків чи моні-ордерів) за замовлені книжки, відповідати не будемо.

Всякі книгарняні замовлення полагоджуємо лише за попереднім надісланнєм належитости.

Книгарня „Свободи".

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЗІ СПОРТУ І МУЗИКИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Понад пять тисяч людей приглядалося новій великій побіді Гаркавенка.

По довгих і тяжких перепонах, які ставлено в Ню Йорку українському борцеви Гаркавенкови, діждалися ми вкінци сего, що Гаркавенко зявився знова в понеділок дня 14. лютого в великій галі Армори Гол.

За весь час, коли не виступав Гаркавенко в Армори Гол, великанська галя світила пустками. Але сегодня була виповнена публикою по береги. Прибуло її понад 5,000. Всі були цікаві побачити боротьбу Гаркавенка з кавбоєм Тутсом Мондтом, що досі так щасливо боровся в Ню Йорку і недавно тому положив на лопатки нюйорского чемпіона Мума. Треба признати, що отсе перший раз на програмі було оголощено, що Гаркавенко Українець. А що це імя сегодня у світі не приносить нікому шкоди, було пізнати найкраще тоді, що коли проголошено виступ Гаркавенка як чемпіона України, піднявся такий турагаи оплесків зі всіх сторін салі, що здавалося, не буде сили припинити ентузіязму, яким повитала тисячна публика появу Гаркавенка. Здавалося, що його симпатична поява має таку притягаючу силу як ті широкі степи українські, на яких він виріс, як та серце проймаюча наша пісня, що захопила серця всіх чужинців. А особливо раді були Українці, що прийшли в великім числі поглянути на свого земляка. Їх серце радісно забило, коли почули перший раз що отсе виступає Українець. А що це виступив неаби який Українець, а кремезний козарлюга, яким гордилася би кожда нація — раділи Українці, бо було чого."

Та боротьба не була легка. Тревала вона малощо не цілу годину. Гаркавенко зловив Мондт своїми „ножицями" на спосіб Стечера і ситуація була дуже погана. Здавалося, що тут туй Мондт положить Гаркавенка. Але як Мондт вже надобре доскулив Гаркавенкови, розлютився наш козарлюга як той миленький, про якого співається в пісні, що зі злости аж ногами тупотить, і як не вхопить Мондта тай через голову на землю раз, два, а потім щераз і Мондт вже лежав на лопатках.

Публика зробила щераз Гаркавенкови величаву овацію, а наші земляки то з радости й не знали що робити.

Що пише про боротьбу Гаркавенка американська преса, пізнати по тім, що написав **Ню Йорк Амерікен з 15. лютого.** А пише він так:

UKRAINIAN LEVIATHAN IS MOORED ON TOOTS' CHEST

Garkawienko Uses Headlock to Advantage in Throwing Cowboy Matman.

By Gene Fowler.

ALEXANDER GARKAWIENKO, who just fits the 71st Regiment Armory, got aboard "Toots" Mondt last night. What a fall was there, my Ukrainians. A flying headlock, applied after 53 minutes and 52 seconds of ground and lofty tumbling, was the grasp that undid Toots.

Mondt, a game range rider, sang "the cowboy's lament" as he sweated out of the arena. His hair was red. So was his face. So was his body. And civilization once again took a mighty stride forward. Science gradually will conquer everything.

When Garkawienko hove into sight, we knew that the Leviathan was home again. He is a nice he-man, weighing 248 pounds. None of those new-fangled reducing methods for Garkawienko. He is a Ukrainian, and Ukrainians eat and are merry. Toots Mondt got Alexander down for a moment with his bull doggers headlock. But Alexander had no horns and Toots is a cowboy and is used to horns. So he couldn't hook Garky to the rail.

From here on, Garky began to throw Toots about as though he were playing basketball. Garky wears no shoes. Neither do the Ringling elephants. From an agricultural standpoint it was a bumper evening for the sandy-haired Toots. He bumped about like a lone oat in a starved hobby horse. The dinosaurs were on the canvas for five minutes at a stretch. They grew slippery. Mondt was not reared by his family out in Greeley, Colo., to be a piano mover or a safety vault lifter; and he had plenty of trouble with the Ukrainian leviathan.

TOE HOLD VS. HAMMERLOCK.

Once, after twenty minutes of rugged going, Toots clamped a scissors about the hogs-head torso of the Leviathan, but couldn't warp him into his canvas lock. Garkawienko is one of Ukraina's greatest natural resources. And by 9:45 the surface had hardly been scratched.

I saw a wiry redhead sticking up above a mountain of a hip covered by blue tights. Then I saw Garkawienko grimace with pain and I knew Toots had applied the toehold. Garky worked out of this with difficulty. He retaliated with a hammerlock that frenzied Mondt. Somebody was heard dropping out of a chair. It was said to have been Jack Curley, collapsing under the gate receipts.

БОФФАЛО, Н. Й.

Українська пісня на радіо.

Дня 19. лютого 1927 р. виступить Товариство ім. о. Ниханковського вдруге зі своїми українськими піснями, які буде співати на радіо від год. 8 до 9-ої вечером.

Перший раз співало Товариство на раіо під проводом М. Зілянського, а тепер співатиме під батутою учителя Осипа Заземби.

Пожаданим було би, щоби слухачі післали потім картки чи листи про те, чи їм ті пісні подобалися, а коли подобалися, хай просять радіову стацію, щоби такі концерти улаштовувала частійше.

Такі письма належить слати на адресу:

W. M. A. K. 266 m.
Liberty Bank Bldg., Buffalo, N. Y.
Іван Сидорович.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В БОСТОНІ.

Українці з Бостону знова будуть мати нагоду бачити Гаркавенка в четвер, 17. лютого в Гренд Опера Гавз, ріг Довер і Вашингтон ул., як він буде боротись з відомим бостонським чемпіоном Нед Мак Ваєром аж до побіди. Гаркавенко щораз то більше кладе всіх на лопатки, як американців, греків, німців, поляків, еспанців і других. Гаркавенко з гордостю держить свій український чемпіонат.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В ФІЛАДЕЛФІЇ.

Українці в Філаделфії знова прийдуть подивитися як Гаркавенко буде боротись в пятницю, 18. лютого, в Метрополитан Опера Гавз. Послідна побіда українського силача Гаркавенка принесла йому славу по цілій Америці. Самі найліпші борці бояться приняти його визов. Ще ніякий борець, приїхавший з Европи, не зробив такого великого успіху як Гаркавенко. Желаємо Гаркавенкови і на дальше продовжати свої побіди.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Отсим мається честь подати до відома всім уділовцям корпорації „Українського Народнього Дому", що дальше продовження річних зборів корпорації відбудеться в ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 18. ЛЮТОГО С. Р., в Українськім Народнім Домі, о годині 8-ій вечером.

Прохається всіх прибути на час.

ЗА КОРПОРАЦІЮ „У. Н. ДОМУ":
Василь Лазута, голова,
Іван Добрянський, секр.
38-9

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Ів. Франка повідомляє своїх членів і членкинь, що місячний мітінґ відбудеться дня 19-го лютого, в суботу, точно о год. 8-ій вечером, в домі тов. Я. Сипяна, 26 Ridle St. Усі члени мають явитись. Неявившіся члени і не вирівнавші вкладок, будуть суспендовані. — Василь Білоус, предс.; Василь Кек, секр.; Стефан Петрик, кас.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудтеься в неділю, 20. лютого, зараз по Сл. Божій, в шкільній гали. Проситься всіх членів явитися на сей мітінґ. Особливо напоминається довгуючих членів, щоби прийшли і вирівнали свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Таксамо напоминається родичів, котрі мають діти заобезпечені в У. Н. Союзі. Памятайте, що ми не маємо особливої каси, щоби закладати за ваші діти. Ви мусите сами точно платити кождого місяця. Заразом повідомляється, що на річних зборах вибрано слідуючий уряд на рік 1927: Г. Сайкевич, предс.; Т. Ільчишин, заст.; О. Шийка, кас.; Н. Дзядик, заст.; П. Саламаха, фін. секр.; Т. Мороз, заст.; К. Клапач, рек. секр.; П. Боклач, заст.; Д. Хомин, А. Гавриляк і Т. Мороз, контр. комісія; Н. Дзядик і Г. Захарійчук, дозорці хорих; П. Слота, дверник. — П. Саламаха, секр.

ПАСАЇК, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 20. с. м., о год. 2-ій пополудни під ч. 237 Hope Ave. Проситься членів прибути громадно на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Не забувайте про організоване нових членів до Товариства і У. Н. Союза. Бо в організації наша будучність. Сего місяця приймається членів без вступного до У. Н. Союза і до Товариства. Котрих членів діти ще не є до сеї пори вписані до Союза, проситься вписувати їх на сім мітінгу. Довгуючих членів проситься о вирівнанне належитостий, бо в противнім разі будуть суспендовані. — В. Лелет, предс.; О. Свитак, секр.

МІННЕАПОЛИС, МІНН. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 345, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в третю неділю, то є. 20. лютого с. р. о годині 1-ій пополудни в У. Н. Домі, 505 — 4th St. & 5th Ave. N. E. Пригадується довгуючим членам, щоб вирівнали свої залеглі вкладки, або заявили урядови, що заплатять, бо в противнім разі будуть суспендовані. Тих членів, що не зложили ще на Сиротинець, проситься зложити на сих зборах, бо таких справ не повинні ми відтягати. Рівнож будемо приймати нових членів без вступного. — Петро Андрущак, предс. Іван Якимів, кас.; Микола Грубрин, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 19. лютого с. р., о годині 8-ій вечером, в У. Н. Домі, 217 Іст 6-та ул., Ню Йорк. На сі збори кождий член повинен явитись, бо є важні справи до полагодження. Пригадується інтересованим членам, щоби привели зі собою нових членів; будеться приймати до У. Н. Союза без вступного, а до Братства після статута. — Гр. Галецький, предс.; Н. Марків, секр. рек.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеться дня 20. лютого, о годині 1-ій пополудни, в гали Українського Дому. Обовязком кождого члена є прибути на сей мітінґ. — Василь Курч, рек. секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Уряд Сестр. Любов, від. 177, повідомляє своїх членів, що мітінґ за лютий відбудеться дня 20. лютого, в неділю, точно о год. 2-ій попол. в церковній галі, 45 Pilgrim St. Обов... ...членкиці є явитись на мітінґу. Позамісцеві члени хай зрозуміють, що найдалі до 22-го кождого місяця гроші мусять бути прислані до Тов. Тих членів, котрі ще не зложили жертви на Сиротинець, проситься, щоби зложили на сім мітінгу. — Уряд Відділу.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ

Н. Бусько, Клівленд. — Свобода радо поміщує такі річи. Часто случається таке, що заким на допись прийде черга до поміщення, то допись уже за стара, бо вона приміром пише проекти на конгрес, який вже відбувся. Якщо се не було з Вашою дописею, то вона видно десь загинула і в такому случаю просимо написати її ще раз.

М. Ф. — Як бачили самі, ми Вашу допись розділили на дві части та помістили як дві осібні дописи, бо кожда часть говорила про другу справу та лучити їх в одну було незручно.

Н. С. — О скільки знаємо, до У. Н. Союза ніхто не відносився офіціяльно в справі висилки якогось делеґата на радянську Україну, через те й Союз не міг сеї справи урядово трактувати.

Герман Блюменталь.

ПЕТРУСЬ.

Широким степом шаліла перша метелиця. Була ніч. Тяжкі хмари вкрили небо.

Маленьке українське село лежало наче закопане в снігу. Вітер вив довкола спорохнявілих хат і тряс віконницями.

Лише в одній хаті горіло ще світло. В другій хаті лежала жінка на смертній постелі. Вона виразно бачила свій кінець, та й не було лячно перед смертю. Вижидала би її у тихій покорі, колиб її синок не мусів лишитися сам один.

Маленький Петрусь сидів на побічні ліжка, тривожно скулився. Зір його вплився глибоко у терплячі неньчині риси. Прочував щось жахливого, але не хотів вірити. Бог не міг бути такий жорстокий.

Щож йому почати без неньки? Таж у нього не було нікого, що щиро журився би ним. Із хлопцями в селі він ніколи не міг поправді приятелювати, бож годі було йому лишити неньку саму одну в хаті.

Хора лежала тихо. Думками переживала ще раз свою молодість. Образ за образом пересувався скоро перед її очима.

Насамперед бачила себе молодою дівчиною, гарною, в самому розцвіті життя, згадала хвилі своєї першої любови. Побравшись попід руки, ступала зі своїм милим улицею, залитою місячним сяйвом. Він лагідно обняв її й поцілував. Який гарний був він, який сильний, як палко кохав її!

Небаром побралися. Прийшла на світ дитинка; велика була їх радість. Але небаром стрінуло чоловіка в лісі нещастя. Він довго хорував і помер. З того часу дитина була її одинокою розрадою. Її жаль за чоловіком був безмежний, але помало перемінився у лагідний смуток. Жили зовсім самітно. Клопоту і журби було тепер подостатком.

Часом, як заколисала дитину і в хаті затихло, в уяві молодої жінки відживали минулі щасливі дні. Так виростав хлопець, зовсім відданий своїй неньці. Батька памятав лише дуже мало, а як минали літа, в уяві бачив батькову голову у сяйві. Часто, заки смеркло́ся, мати й син ішли полями до батькової могили. Мати розказувала про батька. Говорила тихо-тихесенько, а очі її світилися, коли вихвалювала його доброту і лагідність. У такі хвилі ще ніжніще пригортала сина до себе.

Два дні і дві ночі боролась тяжко хора зі смертю, але вкінці мусіла піддатися. Тихо розпрощалася з тим світом, у своїй руці держала Петрусеву руку. То було у вечірну годину, на дворі падав густий сніг.

Небаром хата була повна людей. Молодці зібралися біля Петруся. Він сидів сумно у куточку і не міг зібрати думок. Наче крізь сон чув він, як священик мовив молитву. Потім опав він обезсилений, плач майже давив його.

Був морозний день, як неньку понесли до гробу.

Петрусь цілісіньку ніч не прижмурив ока. Щойно над ранком запав він у короткий, спокійний сон.

Дорога замерзла твердо. Похоронний похід міг лише з турдом посуватися. Петрусеві виглядало все наче в мряці. Він рад бувби, щоби всі ті люде геть розійшлися. Чи знали вони, який у нього біль? Уже завтра кожен піде до своєї роботи, житиме своїм життям, а покійної вже ніхто не згадає.

Після похоронів пішли всі до коршми. Лише одинокий Петрусь потьопав скостелілий до дому.

Тимчасом звечоріло. На вулиці було темно, лише сніг блестів у темряві.

В селі було тихо. Хати в глибокому снігу подобали на нагробники.

У лісі завивав вітер. Об вуха хлопчини відбивався він плачем.

Хлопчик увійшов у хату. Усе тут нагадувало йому неньку: ліжко тепер пусте, родинні образи і фляшечки з ліків...

Безмежний смуток наліг на душу хлопця. Він скрив лице у долонях і плакав. Так сидів він довго. Тимчасом на дворі западала ніч...

Нараз у хаті засвітило. Якась постать увійшла крізь вікно і підійшла до Петруся.

Зараз пізнав її. То була його ненька. А хлопець замісь підбігти до неї, сидів і глядів на неї.

Ось постать оживилась. Одну руку поклала на серце, другу випрямила до вікна. Так стояла кілька хвиль. Потім витягнула руки до Петруся і зникла...

Коли хлопець пробудився, дуже злякався. Він вірив, що ненька дійсно була тут. Наче пяний бігав він по хаті. Заки мати переступила поріг вічности, вона завернула, щоби його забрати зі собою. І він бажав бути їй послушний.

Хлопець не надумувався довго. Висунувся з хати і побіг тихою, засипаною снігом улицею. Самітні хатини і поодинокі дерева наче перебігали попри нього.

Прибіг на цвинтар. Неньчиний гріб вкрила тонка верства снігу. Петрусь приклян і згорнув сніг.

Довкола царила тишина. Лише подеколи чути було як трісла якась гилька, або зівяле листя опало на землю. Минав час, але ніщо не ворушилося. Нараз став падати сніг. Сніжинки грубо вкривали землю.

Петрусь оглядався безпомічно.

Аж нараз кожде дерево, кождий листок, що ворушився, став прибирати якусь постать.

То вже не сніжинки танцювали довкола нього, лише різні духи. З усіх кутів вилазили вони, танцювали і хихоталися.

Хлопчина припав до землі, плакав довго і гірко. Нараз почув хлопець, що щось загортає його у теплий жупан.

Понад землею знявся він на широких, білих крилах.

Вдолині він бачив світ у глибокому снігу, але там угорі ясніло небо величю зір. А сніг падав і падав, усе більше й більше.

Щойно кілька днів пізніще найшли селяне хлопчину, замерзлого і закостенілого на неньчиній могилі.

З німецького переклав
Михайло Тростинецький.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

219.

Бр. св. Василія Великого в Клівленд, О.

Братство св. Василія Вел. при роботі. Відколи зачалась збірка на Сиротинець-Захист, від тоді наше братство не перестає збирати жертви при всяких нагодах на сей Сиротинець-Захист. Я тут хочу згадати се, що коли на мітінгу послідного року секретар перечитав заклик до всіх братств і товариств, тоді майже всі наші члени згодились попирати сей так нам дорогий Сиротинець, бо кождий зрозумів, що нам такого Захисту доконче потрібно. Зараз вибрано двох, котрі малиби занятись збіркою. Тоді тих двох а іменно. Ів. Сематюка і И. Стойка пішли поміж своїх членів і зібрали 66 долярів, а з братської каси виасигновано 25 долярів, разом 91 долярів; як на початок, гарна сума.

На тім ще не скінчено і ми не сказали, що ми вже досить дали, буде вже з нас, нехай другі дають. Ні, бо на річнім мітінгу Иосиф Биць попросив о голос, і встаючи сказав: Дорогі браття, Рождество Христове вже нам за плечима, і ми, дорогі браття, коли хочемо, щоби нам се Рождество Христове принесло якусь користь, то ми постараймося піти з колядою, і зібрати при нагоді свят на Сиротинець-Захист. Члени всі враз скликнули: Славно, добра думка, а й красна ціль!

Тоді И. Биць, яко ново-вибраний секретар, попросив ще раз о голос і заявив, що займеться колядою, коли ви, члени, схочете мені помогти. І справді занявся, покликуючи собі членів до помочі.

Пішли колядувати, зараз першого дня, значиться на саме Рождество в пятницю в колиці Корлет, а колядувати ходили: И. Биць, І. Бец, С. Чорній, Н. Пекний, І. Кухта і Ф. Ольховий. На другий день в суботу в околиці Бакайровд, колядувати ходили: И. Биць, Ів. Бец, С. Чорній, Н. Пекний, Гр. Кравчишин і М. Білецький.

На третий день в неділю, помимо сего, що ми були вже помучені, а ще й до сего малисьмо мітінг, ми рішились піти дальше з колядою, по Савт Сайд, а колядувати ходили: И. Биць, Ів. Бец, Гр. Кравчишин, П. Толочкевич і Ів. Проців. Жертву-коляду на Сиротинець-Захист зложили по 5 долярів: Ф. Ольховий і о. Лев Левицький; по 3 дол.: С. Палівода, М. Ольшаницька, і А. Стадник; по 2 дол.: П. Чорній, П. Чайка, Ів. Бзділь, Ст. Бохонок, Ів. Кухта, В. Савка, Н. Пекний, И. Жовківський, Ів. Проців, П. Головчак, О. Русинек, Ів. Клим і И. Буката.

Не забули наші члени і за Рідну Школу, бо і про те памятали. Жертву зложили: К. Галицька 2 дол., М. Бурко 2 дол., М. Баюн 1 дол.

Гроші вислано до старого краю через Обєднаннє.

Рівнож не забули члени і на бідного каліку А. Сербая, котрий вже від довшого часу має ногу зломану і не може ходити, і йому офірували: А. Мураль 1 дол., Н. Шуманський 1 дол., М. Баюн 1 дол., Гр. Юрочко 50 цнт.

Так наші члени працюють і не забувають на сироти, каліки, Рідну Школу і т. д. Всім тим жертводавцям складається щиру подяку від уряду і братства. — З поважанням, И. Б.

220.

Бр. св. Димитрія в Савт Бетлегем, Па., відділ 228. Укр. Нар. Союза.

Коляда на Сиротинець-Захист при Укр. Нар. Союзі.

Члени нашого відділу 228. Укр. Нар. Союза занялися колядою на таку потрібну і гуманну ціль як Сиротинець.

Жертви зложили слідуючі: Іван Маліцький 2 дол.; Василь Підгайний, Михайло Ґреґош, Олекса Періг, Петро Головка, Юрко Чайка, Теодор Присташ, Василь Могильський, Іван Рибак, Михайло Барна, Юрій Малговський, Андрій Коник, Розалія Сахарнацька, Павло Пахомський, Михайло Юркевич, Максим Паращак, Павло Данилів, Іван Морикин, Андрій Боднаренко, Петро Кішпан, Ів. Демко, Михайло Стефлях, Михайло Рожко, Кароль Капителян, Андрій Линич, Ілля Віхоть, Тома Матійчук, всі по долярови; Михайло Мушастий, Адам Кубарич, Стефан Підгурський, Олекса Мадрига, Стефан Газин, Миколай Карп, Лука Копчук, Даниїл Коростинський, Ксеня Мич, Василь Литканич, Стефан Кучуреба, Ваврик Запажоний, Іван Білецький, всі по 50 цнт.; Михайло Малиновський 45 цнт.; Катерина Морикин, Марія Чопик, Яцко Кринівський, всі по 25 цнт.

На долині міста колядували: Василь Підгайний, Рафаїл Остапчук і Михайло Ґреґош; на горі міста: Юрій Малговський, Василь Могильський, Теодор Присташ, Михайло Барна і Іван Рибак.

Всім жертводавцям належиться щира подяка, а колядникам честь. — Остаю з поважанням, Василь Підгайний, секретар.

221.

Братство св. Георгія в Филадельфії, Па., відділ 239. У. Н. Союза.

Члени нашого відділу, на поклик У. Н. Союза про добровільні жертви на Сиротинець-Захист, відкликнулись всі як один, чим дали пізнати, як близький їх серцю проектований Сиротинець-Захист.

Давав хто що міг! А були і такі, що при жертвованню більше дають навіть більше як можуть, щоби лише доложити кілька цеголок в будову проектованого Сиротинця!

240 долярів, які нині залучаємо чеком, члени братства св. Георгія зложили з повною свідомостю, що ніхто другий, тільки члени Українського Народного Союза поможуть і збудують Сиротинець-Захист при У. Н. Союзі, який буде на славу американсько-української еміграції і будучих членів У. Н. Союза.

Сто тисяч долярів — сума велика, але при спільній волі всіх членів вкоротці повеличаємось зачатим ділом, великим і хорошим щоб аж другі завидували, чого з повного серця члени і уряд братства св. Георгія желають і вірять, що се станесь вже в короткім часі.

— За уряд: Іван Хмелик, предс. Іван Паращак, касієр; Володимир Сегінь, секретар.

P. S. Збірка буде йти дальше.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

Концерт Української Республіканської Капелі.

Заходом парафії Української Православної Церкви св. Володимира в Ню Йорку відбувся в неділю, дня 6. лютого в парафіяльній салі концерт, виконаний співаками б. Української Республіканської Капелі. Мимо того, що концерт відбувся майже зараз після богослуження та що погода не дописала, публика так заповнила церковну салю, що годі було протовпитися. Бачили ми між присутніми Українців з Ню Йорку і з околиці.

Програма концерту була знаменито дібрана: дзвеніла вона весело народніми піснями-перлинами, коломийками, переплітелась гумористичними пісоньками, прикрашувалась козацькими поважними думами та оперовими піснями. Мабуть велика в цьому заслуга розпорядчика концерту, талановитого співака Укр. Респ. Капелі, п. Давиденка. При 13 співаках не було зовсім дірігента, а це можливе лиш тоді, коли співають чудово здисциплиновані і вишколені співаки Укр. Респ. Капелі.

Першою точкою програми був „Прометей" музики Стеценка. Співав квартет: пп. Андрієвський, Давиденко, Ординський та Анфимів. Ця пісня майстерно виконана зразу ж ввела публику в належне русло, протягнулась якась невидима нитка поміж співаками і публикою. Вона вслухалась в цю чудову пісню і завмерла, бо чиж не таким Прометеєм, в ланцюхи закованим і до скелі прибитим являється український нарід, який так прагне світла і волі? Цілком заслужено публика нагородила квартет бурними оплесками. — Другою точкою програми була арія з „Запорожця за Дунаєм" виконана п. Аполонівою (сопран). Добра школа, чудовий голос, як дзвінок чистий і надзвичайно сильний. Співачка може бути окрасою доброї опери.

Третьою точкою програми були народні пісні, виконані баритоном п. Ординським. Не вспів п. Ординський появитись на сцені, як публика привитала його появу рясними оплесками. Його особливо любить публика, бо він співак козацької слави, волі, долі й недолі. І цей раз п. Ординський співав з глибокою експресією і натхненням пару журливих пісень. Підчас його співу, особливо, коли він співав „Віє вітер, віє буйний", стало тихо на салі; кожний переживав недолю козака. Довго не хотіла публика відпустити п. Ординського.

Мішаний хор, зложений з пп.: Аполонівої, Даскалюк, Ординської, Черевко, Чавдарової, Андрієвського, Анфимова, Виноградова, Давиденка, Грушко, Ординського, Павловського і Чавдарова — відспівав „Реве та стогне Дніпр широкий", „Щедрик" і коломийку. Хто був на концертах О. Кошиця, той чув ці пісні. Вони були виконані і тут бездоганно.

П. Г. Павловський відспівав сольо „Дзвонить дзвін". Публика приняла незвичайно тепло появу п. Павловського на сцені. Оплесками, які були заплатою за прегарне виконання тої пісні, не було стриму.

За тим п. Андрієвський відспівав сольо „Минули літа молодї" (муз. О. Нижанковського). Сильний і милий тенор п. Андрієвського прямо очарував публику.

Не можна описати того ентузіязму, який викликав виступ п. Давиденка з гумористичними піснями. Публика викликала його на сцену кілька разів.

За тим слідували італійські й американські пісні, відспівані п. Анфимовом; вязанка народніх пісень, відспівана п. Ординським і п. Давиденком, „Закувала та сива зазуля" — мужеським хором, і „Стоїть явір над водою", „Ой, дівчино Уляно", „Ой, лопнув обруч" — Мішаним Хором Співаків Укр. Респ. Капелі.

Концерт пройшов надзвичайно гарно і присутні були з него дуже вдоволені. Щасливі нюйорські Українці, що можуть налюбуватись так чудово виконаною українською піснею. З признанням та подякою нашим співакам за ті милі хвилі, які публика перевела на концерті, хочеться побажати, щоби таких концертів було більше, та щоби на тих концертах взорувались місцеві українські хори так в Ню Йорку, як взагалі в Америці.

Гість.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Школа англійської мови для Українців.

Филаделфійське „Українське Товариство Молоді" відкриває школу англійської мови, де мають вчити компетентні вчителі, що можуть обяснятись і по свойому.

Щоби улегшити можливість користуватись нагодою, постановило товариство відкрити школи в усіх тих дільницях, з котрих запишеться більше як 10 учеників.

Курс науки починається в тиждень 21-шого лютого, а вписи на курс починаються 14-го. Вписатись можна кождого дня, від години 10-ої рано до 9-ої вечером в секретаря Шкільної Ради Укр. Тов. Мол., доктора Павла Дубаса під числом 814 Норт 5 Стр. В неділю, 20-го лютого, можна вписатися в заступника секретаря в домі Ам. Укр. Горожан, від 12-тої до 2-гої по полудни.

З тої школи повинні скористати всі Українці, які не володіють як слід англійською мовою в письмі і слові.

Головою Шкільної Ради Тов. є панна С. Чижович, секретарем др. Дубас.

Сильвестер Черняк,
голова Укр. Тов. Молоді.